SAMORZĄD MIEJSKI

ZWIĄZEK MIAST POLSKICH

Miesięcznik Związku Miast Polskich
Nr 5 (154), maj 2009
ISSN 1730-5187

650 lat Dolska

Festiwal Promocji Miast i Regionów

W NUMERZE

KRONIKA KRAJOWA

IV **Lublin, Łódź, Pomorskie, Małopolska i Wielkopolska to tegoroczni zwycięzcy konkursu „Złote Formaty" za najlepsze projekty promocyjne miast i regionów. Statuetki i nagrody dla przedstawicieli samorządów wręczono 22 kwietnia br. podczas gali kończącej dwudniowy Festiwal Promocji Miast i Regionów.**

X **Zabiegi ratujące u dzieci, postępowanie w ostrych zatruciach, oparzenia, stan bezpieczeństwa najmłodszych w ruchu drogowym czy udzielanie im wsparcia psychologicznego po wypadkach drogowych – to niektóre z tematów, jakie poruszane były podczas XIV Ogólnopolskiego Forum Ratownictwa.**

ZE ZWIĄZKU

VII **Zakończyła się pierwsza edycja Konkursu Oskarów Sportowych Gminess. Czternastoma statuetkami uhonorowano aktywność sportową, rekreacyjną, turystyczną i sponsorską jednostek samorządu terytorialnego w 2008 roku.**

PROJEKT NORWESKI

VIII **Podczas posiedzenia Komisji Konkursowej złożonej z przedstawicieli i ekspertów ZMP, ZPP, ZGW RP 6 kwietnia br. w Poznaniu wyłoniono 29 finalistów tegorocznej edycji „Samorządowego Lidera Zarządzania – usługi społeczne". Wśród finalistów znalazło się aż 15 członków Związku Miast Polskich.**

KRONIKA ZAGRANICZNA

XIII **22–24 kwietnia br. w szwedzkim Malmö odbywało się XXIV Zgromadzenie Ogólne Rady Gmin i Regionów Europy (CEMR). W spotkaniu wzięli udział lokalni oraz regionalni liderzy samorządów z całej Europy, a także spoza niej, eksperci, przedstawiciele instytucji UE.**

MIASTA JUBILEUSZOWE

XIV **Myślę, że musimy skorzystać z kierunków rozwoju Dolska wyznaczonych przez samą naturę i traktować turystykę i rekreację jako dobro, z którego należy czerpać – mówi w roku jubileuszu 650-lecia Dolska jego burmistrz, Henryk Litka.**

Na okładce: Ratusz w Dolsku.
O mieście piszemy na str. XIV i XV.
Fot. Archiwum UM

Festiwal Promocji Miast i Regionów

Promocja na emocjach

Nowoczesna komunikacja marketingowa oraz wykorzystanie sportu i kultury do promocji miejsc to główne zagadnienia poruszane podczas trzeciej edycji Festiwalu Promocji Miast i Regionów. Jak co roku konferencja, która odbyła się w Warszawie w dniach 21–22 kwietnia br., przyciągnęła ponad 400 osób na co dzień zajmujących się promocją oraz marketingiem terytorialnym.

Festiwal został zorganizowany przez Grupę Ströer pod patronatem Związku Miast Polskich, Ministerstwa Sportu i Turystyki, Związku Województw RP, Polskiej Organizacji Turystycznej oraz Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych.

Z filmem w tle

Uczestnicy mieli okazję zapoznać się z najnowszymi trendami i innowacyjnymi technikami marketingowymi stosowanymi w promocji miejsc na świecie m.in.: *branded content*, *set-jettingiem*, *e-marketingiem*, *publicity*. *Branded content* to coś więcej niż klasyczny *product placement*, czyli niekonwencjonalny sposób promowania produktów poprzez ich prezentację w filmach, programach TV, teledyskach czy grach komputerowych. Obecność danego miejsca w książce, produkcji filmowej czy telewizyjnej (np. „Cień wiatru" – Barcelona, „Lisbon story", „Władca Pierścieni" kręcony w Nowej Zelandii czy serial „Pierwsza miłość" we Wrocławiu) nie tylko zwiększa jego rozpoznawalność, ale stanowi szansę na rozwój turystyki na naprawdę dużą skalę. **Grzegorz Jarosz**, dyrektor zarządzający Strawberry Branded Content Strategies zwracał uwagę na duży, do tej pory niewykorzystany, potencjał promocyjny Polski. Omówił podstawowe zasady strategii *branded content*, do których zalicza się konieczność zdefiniowania wyróżnika miejsca, celu działań, długoterminowość, naturalność (zdrowy rozsądek i szacunek dla odbiorcy), spójność z innymi działaniami marketingowymi (*layout*, Internet, TV) oraz badanie skuteczności działań.

Obecnie na świecie wzrasta zainteresowanie tzw. *set jettingiem*, czyli wycieczkami do miejsc kręcenia kinowych hitów. Zdaniem **Stefana Roescha** (Niemcy), konsultanta i eksperta z dziedziny marketingu turystycznego, turyści po planach filmowych to specyficzna grupa, dla której pielgrzymowanie do miejsc, gdzie powstawały ich ulubione filmy, to swego rodzaju przeżycie religijne. Ważne jest, aby komunikat promocyjny znajdował pokrycie w rzeczywistości i nie powodował rozczarowania, a miejsca na planie były dokładnie oznaczone. Planując takie przedsięwzięcie, warto zacząć od pomysłu, nawiązać kontakty z producentami filmowymi i zbadać rynek. W trakcie jego realizacji z kolei należy przygotować stronę internetową z mapkami i informacjami na temat prawdziwych atrakcji turystycznych, a także dobrze poinformować biura turystyczne. W niektórych miejscach, gdzie były kręcone produkcje, powstały filmowe muzea („Władca pierścieni"), rekonstrukcje (peron 9 3/4 z „Harrego Pottera") czy pomniki (William Wallace'a z twarzą Mela Gibsona), orga-

Po raz pierwszy podczas Festiwalu przygotowano Panel Dyrektorów Biur Promocji. Uczestnicy tej debaty mówili o roli zespołu, strategii, planowaniu i... odrobinie szaleństwa.
Fot. J. Proniewicz

nizuje się wycieczki szlakami bohaterów („Sex w wielkim mieście").

Tworzyć niezwykłą aurę

Jak skutecznie wykorzystać Internet do promocji danego miejsca – radził **Jacek Karolak**, dyrektor ds. innowacji Grupy Starcom Mediavest w Polsce. Przede wszystkim trzeba zadbać o obecność w miejscach, gdzie ludzie szukają informacji. Konstruując stronę, należy dopasować treść do grupy docelowej. Warto podsunąć oficjalną stronę miasta „pod oczy", czyli ją zoptymalizować, wykorzystując do tego specjalistyczne agencje, śledzić i uczestniczyć w forach dyskusyjnych, zakładać własne, zamieszczać ciekawe zdjęcia czy filmy (np. na YouTube, wrzuta itp.), postarać się o wymianę linków z nieoficjalnymi stronami (nawiązać z ich autorami ścisłą współpracę), włączyć do promocji samych mieszkańców. J. Karolak przedstawił artystyczny projekt Emotional Cities, realizowany przez Seul i Sztokholm, w którym mieszkańcy *on-line* głosują, jaki mają nastrój i zależnie od tego, jaki on jest, zmienia się kolor oświetlenia wieżowców w centrum miast.

Poparcie dla danego przedsięwzięcia można budować dzięki *publicity*, które buduje świadomość istnienia, kreuje społeczny klimat, potrzeby i preferencje wyboru, uwodzi i zwiększa wiarygodność. **Anna Proszowska-Sala**, dyrektor *public affairs* Grupy Ströer, zachęcała do szukania inspiracji w dziennikarstwie obywatelskim. Jej zdaniem, blogerzy stają się nowymi liderami opinii i odgrywają znaczącą rolę w kształtowaniu opinii. Coraz popularniejsze robią się też blogi społeczności całych miast czy regionów (np. Dublina, Toronto, Warszawy czy Śląska).

Kreowanie pozytywnego *publicity* miejsca może odbywać się za pośrednictwem emocji. – *Czasem za bardzo skupiamy się na zabytkach, a zapominamy o emocjach i nastroju. Miasta powinny snuć swoje opowieści i legendy, tworzyć niezwykłą aurę, klimat i styl. Na przykład zamiast wydeptanych szlaków turystycznych zaproponować spacer po najmodniejszych knajpkach czy butikach młodych projektantów* – przekonywała A. Proszowska-Sala. Przygotowywane materiały prasowe powinny być pełne wdzięku, a nie nudne i mdłe – „aby odnieść sukces, musimy przestać być tak cholernie normalni" („*Funky business*").

Szok to dobra taktyka nie tylko na *publicity*, ale też na skuteczną, czyli zauważalną, kampanię *outdoorową* – mówili **Cezary Antoń** i **Lechosław Kwiatkowski** z Fat Baby sp. z o.o. Najważniejsze to przebić się przez szum reklamowy, stosując różnego rodzaju niekonwencjonalne chwyty, elementy zaskoczenia, zagadki czy łamiąc obowiązujące do tej pory reguły (np. reklama bez nazwy marki). Warto pamiętać o jasnym sprecyzowaniu celów kampanii, przygotowaniu określonego komunikatu odpowiedniego dla danej grupy odbiorców i estetyce wykonania plakatów.

Sport i kultura – wykorzystać szansę

– *Nie ma lepszej metody promowania miast niż sport* – zapewniał **Mirosław Drzewiecki**, minister sportu. – *Nie ma innego produktu na świecie, aby tak wspaniale i tanio się promować. Z dumą patrzę na miasta, które postanowiły wykorzystać sport do swojej promocji*.

Podczas Panelu Prezydentów i Marszałków zwracano uwagę, że EURO 2012 stanowi wyzwanie cywilizacyjne dla miast, gdyż inwestowanie w sport wymaga gigantycznych pieniędzy. W dodatku są rozbieżności interpretacyjne, czy samorząd może dotować sport kwalifikowany oraz komercyjne imprezy kulturalne. Zdaniem profesora **Michała Kuleszy** należy zagwarantować bezpieczeństwo prawne dla osób zarządzających miastami. Nowa ustawa o sporcie powinna rozwiązać ten pozorny problem prawny. Profesor podkreślał konieczność skupienia się na wieloaspektowym zarządzaniu publicznym, które musi uwzględnić m.in. rozwój, komunikację społeczną, promocję.

Prezydent Wrocławia, **Rafał Dutkiewicz** zauważył, że obecnie połowa energii prezydentów polskich miast skupia się na konkurowaniu z innymi miastami o to, które będzie gospodarzem EURO 2012. W opinii eksperta w dziedzinie marketingu sportowego, dyrektora Brytyjskiego Komitetu Olimpijskiego, **Marzeny Bogdanowicz** miasta polskie powinny zacząć planować, a przede wszystkim zjednoczyć się i mówić jednym głosem, skoncentrować na tym, czy zdążymy, a nie na tym – „będzie" czy „nie będzie".

O tym, jak kultura buduje markę miast, mówił **Krzysztof Candrowicz**, dyrektor Łódź Art Center, twórca projektu Łódź – Europejska Stolica Kultury (ESK). Aby kultura stała się kluczowym elementem marki miasta, trzeba konsekwentnie budować system komunikacji i wizerunku sektora kultury. Istnieje wiele marek miast zbudowanych na tej dziedzinie, np. marka Amsterdamu, Bilbao, Berlina czy Liverpoolu. Kluczem do sukcesu w wyścigu o ESK są m.in.: niezależność polityczna i artystyczna, jasne cele, dobry program artystyczny, intensywne działania promocyjne i marketingowe, wystarczające finansowanie, poparcie polityczne, planowanie długoterminowe oraz partnerstwo. – *Warto włączać dziennikarzy i radnych w proces planowania, a także rzetelnie informować, co ile kosztuje* – radził menedżer kultury z Łodzi, który zaprezentował liczne działania merytoryczne i wizerunkowe swojego miasta w drodze do uzyskania ESK w 2016 roku, takie jak kampania sygnalna, konferencje, konkursy, logo, „brand hero" dla dzieci i młodzieży (Kapitan Kultura), Euroads (autokarowa podróż po Europie), puzzle 4 peace czy strona internetowa.

Festiwal, jak co roku, cieszył się ogromnym zainteresowaniem – wzięło w nim udział ponad 400 osób. *Fot. J. Proniewicz*

JOANNA PRONIEWICZ

Przykłady strategii polskich i zagranicznych miast oraz regionów przedstawione podczas Festiwalu opiszemy w następnym numerze „SM".

Złote Formaty

Za strategię i konsekwencję

Lublin, Łódź, Pomorskie, Małopolska i Wielkopolska to tegoroczni zwycięzcy konkursu „Złote Formaty" za najlepsze projekty promocyjne miast i regionów. Statuetki i nagrody dla przedstawicieli samorządów wręczono 22 kwietnia br. podczas gali kończącej dwudniowy Festiwal Promocji Miast i Regionów.

Do III już edycji konkursu 91 miast i województw zgłosiło 182 projekty w pięciu kategoriach, z tego: 49 projektów w kategorii wydawnictwo promocyjne, 23 projekty w kategorii *outdoorowa* kampania reklamowa, 29 projektów w kategorii serwis internetowy, 64 projekty w kategorii *event* oraz 17 projektów w prestiżowej kategorii całokształt działalności promocyjnej. Spośród nich nominowano 26 projektów z 18 miast i regionów.

Jak podkreślali jurorzy, projekty dowodzą swoim poziomem, że promocja w polskich miastach i regionach rozwija się niezwykle dynamicznie, a w podejmowanych działaniach widać strategiczne myślenie. Zwracano uwagę, że poziom nadesłanych w tym roku prac, był bardzo wysoki, a wybór najlepszych projektów promocyjnych okazał się szczególnie trudny.

W finale najwyższe uznanie uzyskały działania Lublina i Łodzi, a także województwa pomorskiego, małopolskiego oraz wielkopolskiego. Lublin, który otrzymał najwyższą nagrodę za całokształt działalności promocyjnej – Grand Prix, został doceniony za konsekwentne i długofalowe budowanie marki miasta. Łódź przygotowała najlepsze wydawnictwo promocyjne – serię komiksów City Stories. Województwo pomorskie dzięki witrynie dla skandynawskich turystów www.shopandsee.eu okazało się bezkonkurencyjne w kategorii serwis internetowy, natomiast Małopolska zwyciężyła w kategorii kampania *outdoorowa* za projekt „Małopolska na Zawsze". W kategorii *event* zdystansowały konkurentów obchody 90. rocznicy Powstania Wielkopolskiego zrealizowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego.

Każde ze zwycięskich miast i regionów zostało uhonorowane dwiema kampaniami reklamowymi do zrealizowania na nośnikach Grupy Ströer – ogólnopolską kampanią *outdoorową* o wartości 150 tys. zł oraz kampanią o wartości 20 lub 50 tys. zł na nowoczesnych nośnikach Infoscreen w Warszawskim Metrze. Nagrodę w wysokości 10 tys. zł ufundowaną przez Związek Miast Polskich zdobył Urząd Miasta Rybnika za kampanię promocyjną budowy kanalizacji wodnej.

(JP)

Adam Wasilewski, prezydent Lublina – miasta zdobywcy Grand Prix podkreślał, że źródłem sukcesu był zespół.
Fot. J. Proniewicz

Laureaci Konkursu Złote Formaty

KATEGORIA DZIAŁALNOŚĆ PROMOCYJNA GRAND PRIX

I miejsce – Urząd Miasta Lublin – Marka Lublin
II miejsce – Urząd Miasta Szczecin – Floating Garden 2050
III miejsce *ex quo* – Urząd Miejski Gdańsk – Marka Gdańsk
– Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego – Śląskie. Pozytywna energia

KATEGORIA KAMPANIA OUTDOOROWA

I miejsce – Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego – Małopolska na Zawsze
II miejsce – Urząd Miasta Lublin – Lublin – Nieziemski Klimat. Lublin – Wielkie dzieje się
III miejsce – Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego – Śląskie. Pozytywna energia

EVENT

I miejsce – Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego – Obchody 90. rocznicy Powstania Wielkopolskiego
II miejsce – Urząd Miasta Szczecin – Prezentacja wizji „Floating garden 2050"
III miejsce – Urząd Miasta Bytom – Międzynarodowa Konferencja Tańca Współczesnego i Festiwal Sztuki Tanecznej (XV Edycja)

KATEGORIA WYDAWNICTWO PROMOCYJNE

I miejsce – Urząd Miasta Łodzi – City Stories
II miejsce – Urząd Miasta Katowice – Gra planszowa – Moje miasto Katowice
III miejsce – Urząd Miasta Stołecznego Warszawy – Audiobook – Szlakiem F. Chopina

KATEGORIA SERWIS INTERNETOWY

I miejsce – Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego – www.shopandsee.eu
II miejsce – Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego – www.visitkujawsko-pomorskie.pl
III miejsce – Urząd Miasta Sopotu – www.sopot.pl

NAGRODA ZWIĄZKU MIAST POLSKICH

- Urząd Miasta Rybnika – Kampania promocyjna budowy kanalizacji wodnej

NAGRODY SPECJALNE MAGAZYNU ELLE

- Urząd Marszałkowski Woj. Śląskiego – Śląskie. Pozytywna energia.
- Urząd Marszałkowski Podkarpackiego – Konna Przygoda
- Urząd Miasta Łodzi – Międzynarodowy Festiwal Łódź Design
- Urząd Marszałkowski Dolnośląskiego – Promocja produktów turystycznych
- Urząd Miasta Płocka – Gwiazdy w Wiśle. Baśnie i Legendy o Płocku
- Urząd Miasta Lublina – Marka Lublin
- Urząd Miasta Torunia – Fontanna Cosmopolis
- Urząd Miasta Gdańska – Marka Gdańsk
- Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego
- Urząd Miasta Szczecina – Floating garden 2050
- Urząd Miasta Gdyni – Gdynia Design Days 2008
- Urząd Miasta Rzeszowa – Marka Rzeszów

WYRÓŻNIENIE TVP INFO

- Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego – Śląskie. Pozytywna energia.

Więcej na http://www.outdoordlamiast.pl/festiwal/laureaci.asp.

Z Komisji Wspólnej...

Przełom w sprawie śmieci

Po wielu próbach przekonania kolejnych rządów, że gminy muszą mieć władztwo nad strumieniem odpadów odbieranych od mieszkańców Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego na posiedzeniu 25 marca br. przyjęła odpowiednie zapisy w założeniach do przygotowywanej nowelizacji ustawy o porządku i czystości w gminach oraz ustawy o odpadach.

Ważne jest wprowadzenie zmian już na pierwszym etapie – pisania założeń do projektu, ze względu na zmianę procedury legislacyjnej, polegającej na tym, że odtąd ministerstwa przygotowują tylko założenia do ustaw, a projekty są pisane przez Rządowe Centrum Legislacji.

– *Myślę, że to jest bardzo ważny krok do przodu i po przyjęciu ustaleń dzisiaj przez Komisję Wspólną będzie można praktycznie już pracować nad ustawą. Chciałem z tego miejsca podziękować stronie rządowej za prace nad tymi uzgodnieniami ze stroną samorządową* – powiedział współprzewodniczący KWRiST, prezydent Katowic, **Piotr Uszok.**

Władztwo dla gmin

Specjalny zespół roboczy powołany w ramach Komisji Wspólnej ustalił, że gminy będą tworzyć struktury zdolne do zarządzania i finansowania gospodarki odpadami w danym regionie, np. powołując związki komunalne. Ich zadaniem będzie też m.in. uzgodnienie budowy instalacji lub powierzenie zarządzania już istniejącą. Gminy podzielą terytorium na obszary i zorganizują przetargi na odbiór odpadów od mieszkańców i dostarczenie ich do wskazanej instalacji, co oznacza że umowy z firmami podpiszą gminy, a nie mieszkańcy (jak było do tej pory). Ważnym uzgodnieniem jest również wprowadzenie jednej opłaty za gospodarowanie odpadami, którą mieszkańcy zapłacą gminie. Opłata ma zawierać mechanizmy finansowe zachęcające do selektywnej zbiórki odpadów, będzie podzielona na kilka części składowych, m.in. koszty transportu czy składowanie. Do zadań województwa samorządowego natomiast ma należeć stworzenie strategicznych celów gospodarowania odpadami na danym terenie oraz podział województwa na regiony gospodarki odpadami – uchwałą sejmiku. Strona samorządowa postulowała również zniesienie wszystkich zapisów umożliwiających mieszkańcom nieuczestniczenie w systemie odbioru choćby części odpadów. Pewien procent dochodu z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska powinien służyć rozwojowi systemu gospodarowania odpadami w danym rejonie. Komisja pozytywnie zaopiniowała też projekt wytycznych w zakresie zasad dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług publicznych w ramach zadań własnych jst w gospodarce odpadami.

Oddłużanie ZOZ-ów

Komisja Wspólna nie rozpatrywała ważnego projektu rozporządzenia przygotowanego przez Ministerstwo Zdrowia w sprawie zasad wynagradzania pracowników publicznych zakładów opieki zdrowotnej ze względu na brak skutków finansowych, a takie z pewnością się pojawią dla samorządów, jeśli rozporządzenie wejdzie w życie.

Pozytywnie natomiast zaopiniowała projekt uchwały Rady Ministrów w sprawie programu wieloletniego „Wsparcie jst w działaniach stabilizujących system ochrony zdrowia". Jednak samorządowcy podkreślali, że to już kolejne oddłużanie służby zdrowia. Poprzednie premiowały złe zarządzanie, nadmierne zadłużanie szpitali i przekraczanie dyscypliny finansowej, „karały" natomiast tych, którzy przekształcali szpitale, podejmowali działania restrukturyzacyjne i racjonalizowali wydatki.

– *Dlatego prosimy, by tym razem nie popełnić tego błędu, by włączyć w system pomocy dla służby zdrowia również jednostki, które wcześniej przekształciły się w spółki prawa handlowego, z głównym zresztą udziałem samorządów oraz tych, którzy się nie zadłużyli. Powinni oni mieć możliwość otrzymania np. preferencyjnych kredytów z BGK czy innych źródeł finansowania po to, by rozwijać swoją służbę zdrowia* – apelował prezes Unii Miasteczek Polskich, burmistrz Wołowa, **Witold Krochmal**. Wicepremier i współprzewodniczący KWRiST, **Grzegorz Schetyna** zapewnił, że przedstawi wniosek Radzie Ministrów, a rozwiązania przyjęte przez rząd omówi na kolejnym posiedzeniu Komisji.

Problemy samorządowe

Po zaopiniowaniu projektów ustaw i rozporządzeń samorządowcy zgłaszają stronie rządowej problemy. Tym razem prezes ZMP, Ryszard Grobelny zgłosił problem dotyczący kwestii projektów realizowanych ze środków unijnych, w których procedury były akceptowane przez Urząd Zamówień Publicznych. Teraz po kolejnej, unijnej kontroli pojawiły się uchybienia odnośnie do zgodności z ustawą o zamówieniach publicznych i w związku z tym na beneficjentów są nakładane kary finansowe rzędu 2–5% całości realizacji inwestycji, tj. rzędu kilku milionów złotych przy dużych projektach.

– *Wielkość tych kar finansowych oraz zasady ich nakładania są silnie uznaniowe, a poza tym rodzi się problem ważności kontroli uprzedniej. Skoro Urząd Zamówień Publicznych zatwierdzał postępowania, niedorzeczne jest, aby beneficjent ponosił odpowiedzialność za błąd urzędu administracji państwowej. Jeśli ten problem nie zostanie rozwiązany, to grozi wszczęcie postępowań przed sądem, jst będą występować z roszczeniami regresyjnymi do UZP* – argumentował Grobelny. Wiceminister rozwoju regionalnego, **Krzysztof Hetman** obiecał odnieść się do sprawy na piśmie po zapoznaniu się ze szczegółami.

HH

Nowe miasta w ZMP

Kunów

Miasto i gmina Kunów położone są u podnóża Gór Świętokrzyskich, przy drodze krajowej nr 9 Warszawa–Rzeszów. Miasto leży w dolinie rzeki Kamiennej, przy ujściu Świśliny. Znajduje się 8 km na północny zachód od Ostrowca Świętokrzyskiego. Kunów liczy ponad 3 tysiące mieszkańców.

Kunów istniał już w XI wieku i odgrywał istotną rolę jako część dóbr należących do biskupów krakowskich. Nazwa miejscowości pochodzi prawdopodobnie od kuny, małego zwierzątka o cennym futerku, licznie występującego w puszczach, które porastały te tereny.

Gmina Kunów jest bogata w surowce mające znaczenie gospodarcze; są to głównie piaski, piaskowce, iły i skały krzemowo-okruchowe. W oparciu o lokalne surowce od najdawniejszych czasów rozwijał się w okolicach Kunowa przemysł kamieniarski. Dzięki rozwojowi tej branży Kunów był znany już od XVI stulecia. W XVIII wieku w mieście pracowało 10 kamieniarzy dostarczających kamienia ciosanego do Warszawy. Posłużył on do budowy wielu znanych i ważnych obiektów, zresztą nie tylko w Polsce. Zbudowano z niego m.in. klasztor na Świętym Krzyżu, Pałac Łazienkowski i Teatr Narodowy w Warszawie.

Miasto i jego okolice to raj dla turystów kochających ciszę oraz odpoczynek wśród zieleni i malowniczych pamiątek przeszłości. Miłośnicy przyrody mogą poznać na niewielkim obszarze dwie krainy geobotaniczne – Wyżynę Sandomierską i Przedgórze Iłżeckie, rozdzielone dolinami rzek Kamiennej i Świśliny. Północną część gminy pokrywają piaszczyste gleby porośnięte kompleksem Lasów Iłżeckich. Południową część stanowią tereny lessowe z malowniczymi, głębokimi wąwozami i skarpami stromo opadającymi ku dolinom rzek.

Panorama Kunowa.
Fot. Archiwum UM

Na szlakach turystycznych można spotkać liczne osobliwości przyrodnicze: odsłonięcia geologiczne, głazy narzutowe, żywe pomniki przyrody. Rozwój turystyki zapewnia także zbiornik wodny „Wióry".

Atrakcje przyrodnicze nie są jedynymi na terenie gminy, dużą rolę odgrywają również zabytki kultury. Wart uwagi jest XVII-wieczny kunowski kościół pw. św. Władysława z pięknie rzeźbionymi przez miejscowych kamieniarzy ołtarzami oraz murowana dzwonnica wzniesiona w 1896 r. według projektu Wojciecha Gersona. Świadectwem dobrze rozwijającego się przemysłu już w I połowie XIX w. są ruiny walcowni żelaza w Nietulisku Dużym wchodzącej w skład Staropolskiego Okręgu Przemysłowego oraz ruiny fabryki tektury „Witulin" w Dołach Biskupich z pocz. XX w. Nazwa tej fabrycznej osady związana jest z Witoldem Gombrowiczem, którego rodzice byli głównymi współwłaścicielami nieczynnej już dziś fabryki. To od imienia ich najmłodszego syna zakład w 1911 r. nazwano „Witulinem". Obecnie odbywa się tu co roku ogólnopolska impreza Piknik Gombrowiczowski.

W Kunowie jest wiele malowniczych pamiątek przeszłości.
Fot. Archiwum UM

Na rozstaju traktów w Kolonii Inwalidzkiej stoi najstarsza wolno stojąca kaplica w Polsce. Wzniesiona w stylu gotyckim ok. 1430 r. pełniła zarazem rolę słupa granicznego, rozdzielającego klucze kunowski od iłżeckiego. W środku znajduje się ołtarzyk z figurką patronki – św. Katarzyny z przełomu XVII i XVIII w.

Istotnym atutem współczesnego Kunowa jest położenie w strefie dogodnych połączeń komunikacyjnych. Miasto posiada ponadto bezpośrednie rolnicze zaplecze surowców do przetwórstwa rolno-spożywczego. Posiadają one cechy zdrowej żywności. Wśród atutów miasta wymienia się też okolicznych mieszkańców, mobilnych zawodowo, a zarazem podatnych na dostosowanie się do zmian koniunkturalnych. I wreszcie istotny jest fakt, że oferowane przez gminę tereny inwestycyjne są przygotowane pod względem możliwości uzbrojenia technicznego.

Materiały o Kunowie, na podstawie stron internetowych oraz innych źródeł, przygotowała EWA PARCHIMOWICZ

Oskary dla samorządów

Zaangażowani w sport

Zakończyła się pierwsza edycja Konkursu Oskarów Sportowych Gminess. Czternastoma statuetkami uhonorowano aktywność sportową, rekreacyjną, turystyczną i sponsorską jednostek samorządu terytorialnego w 2008 roku.

Idea Oskarów Sportowych to promowanie aktywności fizycznej i sportowej oraz turystyki i rekreacji wśród Polaków. Celem konkursu jest uhonorowanie miast, gmin, powiatów i aglomeracji, a także osób i firm zaangażowanych w rozwój fizyczny człowieka oraz całych gminnych społeczności. Konkurs ma przede wszystkim wymiar społeczny. Aktywizuje środowiska „małych ojczyzn", prezentuje i propaguje dokonania samorządowców, organizatorów, menadżerów, sportowców i osób fizycznych w szeroko pojętym sporcie, turystyce i rekreacji.

Do pierwszej edycji konkursu zaproszono gminy wiejskie, miasta i aglomeracje, osoby fizyczne, organizacje sportowe, sponsorów, a także wszystkich aktywnych, zafascynowanych sportem, rekreacją i turystyką. Na konkurs nadesłano ponad 300 zgłoszeń. W każdej kategorii jurorzy wybierali laureata spośród trzech nominacji. Łącznie przyznano 14 Sportowych Oskarów.

Laureaci Konkursu Oskary Sportowe Gminess 2008 w poszczególnych kategoriach

(na pierwszych miejscach zwycięzcy, dalej nominowani)

SPORTOWA GMINA
Ostrowiec Świętokrzyski,
Urząd Gminy Hel,
Urząd Miejski Sanok, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji

NAJSŁAWNIEJSZY SPORTOWIEC GMINNY
Justyna Kowalczyk (Mszana Dolna, Urząd Gminy)
Karol Bielecki (Urząd Miejski w Sandomierzu)
Bracia Lijewscy i Bartłomiej Jaszka (Urząd Miejski w Ostrowie Wlkp.)

GMINNE WYDARZENIE SPORTOWE
Kobylnica, Gminny Ośrodek Kultury (Wojewódzka Inauguracja Dni Olimpijczyka)
Miejska Górka, Towarzystwo Sympatyków Baseballu (Demony – mistrzostwa EMEA 2008)
Kalisz, Urząd Miejski (90-lecie powstania piłki ręcznej w Polsce)

SPORT DZIECI I MŁODZIEŻY
Poznań, Urząd Miejski
Gryfino, Urząd Miasta i Gminy
Sanok, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji

SPORT OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
Włocławek, Urząd Miasta
Nowa Wieś Wielka, Urząd Gminy
Polkowice, Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski

MASOWA IMPREZA SPORTOWA
Poznańskie Ośrodki Sportu i Rekreacji (9. Poznań Maraton)
Zabierzów, Urząd Gminy (Jurajski Półmaraton)
Sochaczew, MOSiR (25. Półmaraton Szlakiem Walk nad Bzurą)

GMINNY DZIAŁACZ, NAUCZYCIEL, TRENER
Czeladź, MOSiR (trener Wacław Majcherczyk)
Darłowo, Urząd Gminy (działacz Sylwia Dęga-Zamrzycka)
Bobolice, Urząd Miejski (trener Henryk Kowalski)

TURYSTYCZNA GMINA
Czerwonak, Centrum Rekreacji Kultury Fizycznej Akwen
Przemęt, Urząd Gminy
Galewice, Urząd Gminy

REKREACYJNE WYDARZENIE GMINNE
Męcinka, Urząd Gminy (Dolnośląska impreza Muchowska Kosa)
Czerwonak, CRKF Akwen (Turniej Sołectw)
Słupca, Starostwo Powiatowe (Festiwal Kultury Cysterskiej)

REKREACJA i TURYSTYKA OSÓB STARSZYCH
Nowy Sącz, Stowarzyszenie Sądecki Uniwersytet Trzeciego Wieku
Brodnica, Ośrodek Sportu i Rekreacji
Wolsztyn, Stowarzyszenie „Razem Łatwiej"

GMINNE INWESTYCJE SPORTOWE
Stadion Miejski w Poznaniu
Przystań dla jachtów w miejscowości Charzykowy
Hala widowiskowo-sportowa Arena, Sanok

GMINNE INWESTYCJE MARZEŃ
Rybnik – koncepcja zagospodarowania terenu rekreacji i sportu
Wodzisław – projekt budowlany zagospodarowania terenu urządzeń sportowo-rekreacyjnych
Kleszczów – kompleks dydaktyczno-sportowy

GMINNY INWESTOR SPORTOWO-TURYSTYCZNY
Gorzyce – gmina
Postomino – Danuta i Leszek Haratyk
Zgorzelec – gmina miejska

SPONSOR GMINNEGO SPORTU i KLUBÓW SPORTOWYCH
Galewice, Urząd Gminy – Kazimierz Olszowiak
Bytów, Urząd Miejski – firma Drutex
Żnin, Urząd Miejski – Zenon Flejter

NAJAKTYWNIEJSI W KONKURSIE medale Senatu:
Płock, Śrem, Głowno

25 marca br. w Senacie odbyła się uroczysta Gala I Edycji Konkursu Oskary Sportowe Gminess 2008. W uroczystości uczestniczyli reprezentanci samorządów wszystkich szczebli z różnych stron Polski, biorący udział w konkursie, a także przedstawiciele świata polityki, kultury i znani olimpijczycy, dla których upowszechnianie sportu, turystyki i rekreacji jest ważne.

Wicemarszałek Senatu **Marek Ziółkowski**, który sprawuje honorowy patronat nad konkursem, podkreślił przede wszystkim wymiar społeczny tego współzawodnictwa.

– *Filmy, zdjęcia, opisy, jakie nadeszły do organizatorów pierwszej edycji konkursu, przedstawiają nieprawdopodobną pomysłowość i rozmach działań, o których mało wiemy, albo czasami prawie nic. Ten konkurs pokazał, jak wielkie jest zaangażowanie w sport, rekreację czy turystykę wielu gmin* – powiedział Marek Ziółkowski, który z ramienia Senatu odpowiada za kontakty z samorządami. Jak zaznaczył, jury było w bardzo trudnej sytuacji, aby spośród ponad 300 zgłoszeń wytypować laureatów. – *Uważam, że zwycięzcami są wszyscy i wszystkim składam serdeczne gratulacje oraz podziękowania za to, czego dokonali* – dodał wicemarszałek Senatu.

Minister sportu i turystyki, **Mirosław Drzewiecki** wyraził radość, że oddolna inicjatywa pokrywa się z rządową, a Konkurs Gminess pozwolił na większe niż do tej pory zainteresowanie się „lokalnymi ojczyznami". Zapewnił też, że resort będzie wspierał gminne inicjatywy, zaś realizacja rządowego programu „Moje Boisko-Orlik 2012" będzie w tym roku kontynuowana.

– *Orliki lądują też w górach* – wspomniał minister i nawiązał do otwarcia w październiku obiektu w Kasinie Wielkiej (gmina Mszana Dolna). Ta wioska, gdzie mieszka Justyna Kowalczyk, wykonała epokowy skok cywilizacyjny. Powstał tam kompleks boisk do piłki nożnej, siatkówki, koszykówki wraz z zapleczem i oświetleniem.

Pomysłodawcą Konkursu Gminess jest były samorządowiec (1998–2002) **Jacek Kurzyca**. Jak powiedział, często bywa tak, że bardzo skuteczna praca wielu ludzi jest mało widoczna, niedoceniana. Zdarza się też, że wystarczy jedna osoba, by porwać za sobą rzesze uczestników imprez.

Jeszcze podczas tegorocznej gali wicemarszałek Senatu, Marek Ziółkowski ogłosił rozpoczęcie drugiej edycji konkursu. Do konkursu można zgłaszać wszelkie projekty, imprezy, zawody oraz wydarzenia, działania, których celem jest upowszechnianie wśród mieszkańców wszystkich miejscowości w Polsce aktywności fizycznej i sportowej oraz turystyki i rekreacji. Warto pochwalić się inwestycjami sportowymi, turystycznymi i rekreacyjnymi. **(EPE)**

Konkurs „Samorządowy Lider Zarządzania ’2009”

Finaliści wyłonieni

Podczas posiedzenia Komisji Konkursowej złożonej z przedstawicieli i ekspertów ZMP, ZPP, ZGW RP 6 kwietnia br. w Poznaniu wyłoniono 29 finalistów tegorocznej edycji „Samorządowego Lidera Zarządzania – usługi społeczne”.

W gronie finalistów, którzy zostali zakwalifikowani do drugiej tury oceny, znalazło się 8 projektów zgłoszonych przez miasta na prawach powiatu, 7 projektów powiatów ziemskich, 8 z miast małych i średnich oraz 6 z gmin wiejskich. Wśród finalistów jest aż 15 członków Związku Miast Polskich.

Do tegorocznej edycji konkursu zgłoszono 112 praktyk w trzech dziedzinach: pomoc społeczna, oświata i kultura. Ocenie poddano 48 wniosków zgłoszonych przez duże miasta, 27 przez małe i średnie miasta, 23 zgłoszenia w kategorii powiaty i 14 w kategorii gminy wiejskie. Oceniono wszystkie projekty, choć w 4 przypadkach, w związku ze zgłoszeniem podwójnych projektów z tej samej dziedziny, do konkursu zakwalifikowano (po wcześniejszym skontaktowaniu z wnioskodawcą) po jednym projekcie.

Projekty oceniali eksperci poszczególnych Związków, na bazie kart oceny projektów. Maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania wynosiła 100. Przedmiotem oceny były w szczególności: innowacyjność wdrożonego rozwiązania pod kątem doboru celów (15% wagi oceny), skuteczność w podnoszeniu jakości obsługi (20% wagi oceny), efektywność kosztowa (20% wagi oceny), integracja z systemem zarządzania strategicznego jednostką (30% wagi ceny) oraz replikowalność (15% wagi ceny).

Wizytacje w gminach, miastach i powiatach zakwalifikowanych do finału rozpoczęły się 20 kwietnia, a zakończą 15 maja br. Wybór laureatów konkursu nastąpi 19 maja, a ogłoszenie wyników odbędzie się 23 czerwca br. w trakcie konferencji w Warszawie.

(JP)

Przewodniczącym Komisji Konkursowej był prezes ZMP, Ryszard Grobelny.
Fot. J. Proniewicz

Finaliści „Samorządowego Lidera Zarządzania ’2009”

GMINA WIEJSKA

Kultura

PSARY
Oddolne realizowanie potrzeb – szansą na aktywizację społeczno-kulturalną mieszkańców gminy Psary

PUŃSK
Współpraca społeczności gminy Puńsk na rzecz rozwoju litewskiej kultury ludowej i utrzymania tożsamości narodowej

Oświata

LESZNOWOLA
Gotowy, by się rozwijać. Program stymulujący rozwój dzieci sześcioletnich pod kątem przygotowania do szkoły w gminie Lesznowola

MORAWICA
Optymalizacja organizacji i finansowania oświaty

Pomoc społeczna

KRAMSK
Kompleksowa realizacja pomocy w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania beneficjentów

ZABIERZÓW
Praca systemowa z rodziną zagrożoną wykluczeniem społecznym

MAŁE I ŚREDNIE MIASTA

Kultura

PŁOŃSK
Utworzenie placówki informacyjno-dokumentacyjnej specjalizującej się w gromadzeniu opracowywaniu i upowszechnianiu informacji o dziejach społeczności lokalnej

SZCZECINEK
Samorządowa Agencja Promocji i Kultury w Szczecinku – nowa formuła funkcjonowania instytucji kultury oraz innowacyjne metody zarządzania kulturą w samorządach lokalnych

Oświata

JAROCIN
Od oświaty biurokratów do oświaty obywateli

MUROWANA GOŚLINA
Zapewnienie opieki i wychowania przedszkolnego wszystkim dzieciom na terenie gminy Murowana Goślina

SKOKI
Przekazanie prowadzenia szkół podstawowych z terenów wiejskich gminy Skoki Fundacji „Pomoc Dzieciom Wiejskim” zamiast ich całkowitej likwidacji

Pomoc społeczna

ALEKSANDRÓW ŁÓDZKI
Komplementarność usług jako metoda wprowadzania trwałych zmian jakościowych zabezpieczenia społecznego i integracji społecznej mieszkańców

OŚWIĘCIM
Program „Pomocy mieszkańcom budynku przy ul. Leszczyńskiej 2 w Oświęcimiu”

SOCHACZEW
„Seniorze, nie jesteś sam” wspieranie aktywności oraz doskonalenie jakości i dostępności usług socjalnych na rzecz osób starszych w gminie Miasto Sochaczew

DUŻE MIASTA

Kultura

KOSZALIN
Kultura jest dla każdego – oferta Koszalińskiej Biblioteki Publicznej dla osób niepełnosprawnych

OLSZTYN
Biblioteki multimedialne jako nowoczesne centra informacji, edukacji i rekreacji

SŁUPSK
Bałtycka Biblioteka Cyfrowa (BBC)

Oświata

ELBLĄG
Elbląski Program Profilaktyki „Odnaleźć się w sobie”

KRAKÓW
Platforma edukacyjna

Pomoc społeczna

ŁÓDŹ
Program Rozwoju Rodzicielstwa Zastępczego w mieście Łodzi

POZNAŃ
Wdrożenie i realizacja programu „Dziecko pod parasolem prawa”

WŁOCŁAWEK
Kształtowanie aktywnych postaw społecznych i zawodowych u beneficjentów pomocy społecznej w mieście Włocławku

POWIATY

Kultura

ELBLĄG
Konkurs „Najatrakcyjniejsza wieś turystyczna powiatu elbląskiego”

KIELCE
Jarmark Świętokrzyski

PIŁA
Rodzinne popołudnia z Misiem

Oświata

AUGUSTÓW
Elektroniczny nabór do szkół ponadgimnazjalnych powiatu augustowskiego

PIŁA
Przyjazna szkoła w środowisku

Pomoc społeczna

BYTÓW
SEPI Samorządowa Elektroniczna Platforma Informacyjna w powiecie bytowskim

PIŁA
System wdrożenia kontraktów pielęgniarskich w domach pomocy społecznej powiatu pilskiego

Wyjazdy do Norwegii (6)

Procedury na kryzys

Podczas wizyty w Norwegii przedstawiciele Gdańska i Elbląga, miast, które były laureatami konkursu „Samorządowy Lider Zarządzania 2008 – usługi techniczne", zapoznali się ze sposobami reagowania na sytuację kryzysową związaną z pojawieniem się pasożytów w wodzie dostarczanej do mieszkańców.

W październiku 2007 roku w stacji uzdatniania wody Oset w Oslo doszło do skażenia wody pitnej pasożytami chorobotwórczymi. W 3 spośród 4 rutynowo pobieranych próbek z sieci wodociągowej, z której dostarczane jest mieszkańcom Oslo blisko 95 procent wody, stwierdzono trzykrotne przekroczenie poziomu pasożytów rodzaju *Gardia* i *Cryptosporidium*.

Elektroniczna komunikacja

Wodociągi Oslo zostały zmuszone do poinformowania o zaistniałej sytuacji mieszkańców, mając świadomość, że powyższe zdarzenie może niekorzystnie odbić się na ekonomii przedsiębiorstwa, tj. spowodować drastyczny spadek spożycia wody pochodzącej z tej stacji. Odbiorcy wody pitnej z Oset zostali poinformowani – w pierwszej kolejności – za pośrednictwem mediów o konieczności przegotowywania wody przed jej spożyciem. Powołano specjalny telefoniczny dział klienta, którego pracownicy na bieżąco odpowiadali na pytania konsumentów. Liczba zapytań była tak duża, że zaabsorbowała dużą część pracowników firmy, którzy nie mogli w tym czasie wykonywać innych obowiązków. Problemem były też kompetencje odpowiadających w tej sprawie – pracownicy udzielający odpowiedzi na pytania konsumentów musieli najpierw zebrać wiedzę od fachowców.

Aby usprawnić sposób informowania i odpowiadania na ogromną liczbę pytań, wykorzystano pocztę elektroniczną – na każde pytanie otrzymane tą drogą odpowiadano również za pośrednictwem Internetu. A pytań takich było nawet kilkaset dziennie!

Formuły informowania

Kiedy niebezpieczeństwo zostało już zażegnane, okazało się, że podczas pierwszego tygodnia zużycie wody w stacji Oset spadło tylko o ok. 2–3 procent, a sytuacja bardzo szybko unormowała się. Nie zanotowano też przypadków zachorowań wśród mieszkańców miasta Oslo, u nikogo nie wykryto zakażenia pasożytem.

Dzięki tej sytuacji zostały opracowane procedury postępowania w przypadku stwierdzenia obecności w wodzie podawanej do picia ponadnormatywnych substancji czy organizmów. Przede wszystkim został przygotowany dokładny wzorzec (standard) dla zawartości pasożytów w wodzie pitnej – do tej pory nie było bowiem normy, która określa, kiedy ma być wprowadzane zalecenie przegotowywania wody. Uruchomiono również procedury komunikacji ze społeczeństwem oraz opracowano formuły informowania o zaistniałym incydencie (wybrano rodzaje mediów, reguły współpracy z instytucjami odpowiedzialnymi). Po wdrożeniu tych zmian uznano, że dopiero teraz podmioty odpowiedzialne za zaopatrzenie w wodę mieszkańców Oslo są właściwie przygotowane zarówno do sprawnego zapobiegania skutkom takich zagrożeń, jak i utrzymania zaufania klientów do przedsiębiorstwa oraz jego produktu, czyli wody.

Jasny plan działań

Gdańsk pod względem przygotowania podmiotów odpowiedzialnych za zaopatrzenie w wodę do reagowania na sytuację kryzysową jest w podobnej sytuacji do samorządu w Oslo sprzed 2007 roku. Brakuje procedur i jasnego planu działania na wypadek konieczności ograniczenia dostępu do wody pitnej czy jej skażenia w stopniu uniemożliwiającym całkowicie lub częściowo jej przydatność dla ludzi. Pomimo trudności – trójpodmiotowy system zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków, typowo polskie tendencje do przerzucania odpowiedzialności na inne podmioty czy nieufność obywateli do instytucji publicznych – jakie może napotkać wprowadzenie takich procedur w Gdańsku, istnieje duża możliwość zaadaptowania tego norweskiego rozwiązania. Plan wdrożenia obejmuje m.in. wskazanie różnych potencjalnych rodzajów sytuacji kryzysowych i opracowanie optymalnych sposobów postępowania, zbadanie gotowości poszczególnych podmiotów do dostosowania procedur postępowania i do współpracy (np. ustalenie kanałów powiadamiania), skoordynowanie działań informacyjnych (jeden podmiot – „mówienie jednym głosem"), przygotowanie pakietu gotowych komunikatów, przygotowanie procedury stworzenia doraźnego centrum informacyjnego (telefon, poczta elektroniczna, fax) do udzielania informacji.

Internet dla odbiorców usług

Z kolei przedstawiciele Elbląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji, opierając się na doświadczeniach norweskich, postanowili wykorzystać Internet do lepszego informowania odbiorców usług. Do tej pory przedsiębiorstwo nie używało poczty elektronicznej do udzielania odpowiedzi i nie umieszczało komunikatów-informacji na stronie www. Opracowany scenariusz na wypadek kryzysu przewiduje następujące działania: otrzymanie informacji od służb Sanepidu o skażeniu wody pitnej i konieczności powiadomienia odbiorów, zawiadomienie środków masowego przekazu, że na stronie EPWiK znajdują się aktualne informacje na ten temat, przygotowanie tekstu informacyjnego na temat skażenia i sposobu postępowania, umieszczenie go na stronie w dziale News, kierowanie wszystkich maili w tej sprawie na skrzynkę sekretariatu firmy, który wysyła odpowiedzi, wklejając w nie link do tekstu informacyjnego ze strony internetowej. EPWiK w przyszłości zamierza także skorzystać z norweskich doświadczeń dotyczących zastosowania promieniowania UV do dezynfekcji wody zanieczyszczonej pasożytami.

(JP)

*Związek Miast Polskich we współpracy ze Związkiem Powiatów Polskich, Związkiem Gmin Wiejskich RP oraz Norweskim Związkiem Władz Lokalnych i Regionalnych od połowy 2007 roku realizuje 4-letni program doradczo-szkoleniowy **„Budowanie potencjału instytucjonalnego jednostek samorządu do lepszego dostarczania usług publicznych"**, który jest współfinansowany przez rząd Norwegii ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Projekt obejmuje rozbudowę Systemu Analiz Samorządowych, uruchomienie Grup Wymiany Doświadczeń, organizowanie konkursów, prowadzenie szkoleń oraz wyjazdy studyjne i staże w samorządach norweskich.*

norway grants

Z życia miast

ŻORY
Dziki Zachód

W Żorach powstanie miasteczko westernowe. Inwestycja ma kosztować 8 milionów złotych. Z tej kwoty 85 procent wyłoży Unia, resztę da miasto.

Do miasteczka wjeżdżać się będzie przez drewnianą bramę. Będą tam m.in. biuro szeryfa, saloon, hotel, poczta i sklepy z różnymi akcesoriami dla koni. W pobliżu centrum mają odbywać się targi końskie, które do tej pory miały miejsce w Kleszczowie. Jeśli wszystko pójdzie zgodnie z planem, inwestycja będzie gotowa przed końcem 2011 roku. ■

GRODZISK MAZOWIECKI
Czas na młodych

***„Palma już była – czas na Ciebie!"* – to tytuł konkursu na twórcze zagospodarowanie przez młodych artystów wysp centralnych na rondach projektowanych w ramach Zachodniej Obwodnicy Grodziska Mazowieckiego.**

W Polsce jest miejsce na dobre i śmiałe pomysły, a młodym artystom należy otwierać drzwi coraz szerzej – uważają władze Grodziska. Burmistrz miasta objął konkurs patronatem i sponsoringiem. Z grodziskich funduszy zostaną ufundowane nagrody dla uczestników konkursu, honoraria dla członków jury oraz wynagrodzenie dla koordynatora i pomysłodawcy projektu. ■

GDAŃSK
Na targach w Abu Dhabi

W kwietniu Gdańsk po raz pierwszy promował się na drugich co do rangi światowych Targach Inwestycyjnych CITYSCAPE w Zjednoczonych Emiratach Arabskich.

Uczestnictwo w targach jest ściśle powiązane z harmonogramem konkursów na inwestorów dla zagospodarowania Targu Siennego i Rakowego oraz projektu zagospodarowania Pasa Nadmorskiego. W ramach oferty targowej Gdańsk będzie także zachęcał m.in. do inwestowania w centrum kongresowo-wystawiennicze, centrum logistyczne oraz Park Maszynowa, a także inne przedsięwzięcia hotelowe i turystyczne. Motywem przyciągającym inwestorów z Abu Dhabi jest głównie organizacja EURO 2012 w Gdańsku. ■

ŻYRARDÓW
Przyszłość oczami młodzieży

W związku z trwającymi pracami nad budowaniem Strategii Rozwoju Żyrardowa, prezydent Andrzej Wilk rozpoczął cykl spotkań z młodzieżą.

Zdaniem młodych ludzi ich miasto powinno być zielone, pełne dobrej jakości dróg i dobrze skomunikowane z sąsiednimi miejscowościami. Z uwagi na brak w Żyrardowie terenów pod inwestycje, wskazane byłoby rozszerzenie granic miasta. Aby Żyrardów nie był jedynie „sypialną" stolicy, młodzież podkreśla konieczność tworzenia w mieście dogodnych warunków dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw, zapewniających mieszkańcom miejsca pracy. Młodzi żyrardowianie widzą potrzebę rozwoju w ich mieście szkolnictwa wyższego. ■

Ogólnopolskie Forum Ratownictwa

W trosce o dzieci

Zabiegi ratujące u dzieci, postępowanie w ostrych zatruciach, oparzenia, stan bezpieczeństwa najmłodszych w ruchu drogowym czy udzielanie im wsparcia psychologicznego po wypadkach drogowych – to niektóre z tematów, jakie poruszane były podczas XIV Ogólnopolskiego Forum Ratownictwa.

Forum zorganizowane zostało 21 i 22 kwietnia br. w Inowrocławiu. Jego hasłem przewodnim było „Bezpieczeństwo dzieci w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego. Profilaktyka, ratownictwo, pomoc psychologiczna". Prelegentami byli specjaliści reprezentujący m.in. polskie uczelnie medyczne, środowisko medyczne, oświatowe, a także przedstawiciele policji. Mówiono o postępowaniu w ostrych zatruciach dzieci, oparzeniach, uszkodzeniach ciała, wsparciu psychologicznym po wypadkach drogowych, obowiązujących rozwiązaniach prawno-organizacyjnych i edukacyjnych w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego dzieci w szkole. Plenarnej części Forum towarzyszyły warsztaty dla lekarzy, ratowników medycznych, nauczycieli, młodzieży szkolnej w zakresie m.in. postępowania podczas zatrzymania krążenia u dzieci, udzielania pierwszej pomocy, zarządzania ratownictwem w wypadkach masowych z udziałem dzieci. Referaty, które zostały wygłoszone podczas sesji plenarnych, zebrano w osobnej publikacji naukowej.

W plenarnej części forum towarzyszyły m.in. warsztaty, prezentacje i pokazy. Fot. Archiwum UM Inowrocław

W dwudniowym Forum Ratownictwa udział wzięło ok. 200 uczestników. Obradom przysłuchiwali się nie tylko fachowcy, ale też młodzież. Podczas Forum odbyły się również pokazy udzielania pierwszej pomocy przygotowane przez Polski Czerwony Krzyż Zarząd Rejonowy w Inowrocławiu. Mieszkańcy miasta mogli skorzystać z bezpłatnych badań profilaktycznych zorganizowanych przez Publiczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Inowrocławiu.

Ogólnopolskie Forum Ratownictwa jest organizowane w Inowrocławiu nieprzerwanie od 1996 r. Miasto jest centralnym miejscem spotkań przedstawicieli służb związanych z ratownictwem, a także naukowców reprezentujących najważniejsze krajowe ośrodki naukowe, przyczyniając się w istotny sposób do popularyzacji wiedzy z zakresu bezpieczeństwa publicznego. Coroczne sympozja są okazją do wymiany poglądów w zakresie różnych dziedzin ratownictwa. Impreza od lat cieszy się dużym zainteresowaniem przedstawicieli administracji publicznej.

(EPE)

Mistrzostwa Polski w Redzie

Samorządowcy pod siatką

W połowie kwietnia br. odbyły się w Redzie XIII Mistrzostwa Polski w Piłce Siatkowej Pracowników Samorządowych. Imprezę zorganizował Urząd Miasta we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Kultury Sportu i Rekreacji w Redzie. Honorowy patronat nad imprezą objął Marszałek Województwa Pomorskiego, a także Związek Miast Polskich.

W 1997 roku, kiedy po raz pierwszy do Redy przyjechali samorządowcy na mecze siatkówki, w mistrzostwach wzięło udział 12 drużyn. Obecna edycja odbyła się z udziałem ponad 30 ekip z samorządowych urzędów z całej Polski. W sumie w tegorocznych mistrzostwach wzięło udział ok. 450 uczestników. Najstarszym zawodnikiem mistrzostw był Zbigniew Portkowski z Luzina (60 lat), a najmłodszą zawodniczką – Patrycja Kordowska z Milicza (19 lat).

Mistrzami Polski w Piłce Siatkowej wśród pracowników samorządowych została ekipa Urzędu Miejskiego w Miliczu. Tytuł wicemistrzów zdobyli samorządowcy z Luzina. Kolejne samorządy w klasyfikacji to Zabrze, Mysłowice, Starogard Gdański, Gliwice, Szczecin, Żywiec, Nysa i zamykająca pierwszą dziesiątkę Ostrołęka.

W kategorii +45 lat mistrzowski tytuł wywalczyli zawodnicy z Białogardu. Za nimi uplasowały się samorządowe drużyny z Gliwic, Choczewa, Zabrza, Sępólna Krajeńskiego, powiatu tczewskiego i Sokółki.

Zwycięskie drużyny za miejsca I–IV otrzymały okolicznościowe puchary i medale. Wszyscy uczestnicy mistrzostw wyjechali z Redy z okolicznościowymi koszulkami i gadżetami sportowymi.

Jury mistrzostw przyznało także wyróżnienia specjalne. Za najsympatyczniejszy zespół uznano ekipę z Nysy, najlepszymi siatkarzami mistrzostw zostali Anna Warda z Gliwic i Wiktor Boszowski z Zabrza. Nagroda „Fair play" przypadła samorządowcom z Płocka, a nagrodę za najlepszą promocję mistrzostw i swojego miasta otrzymał Nowy Dwór Gdański.

Miss mistrzostw została Anna Błachno z Rudy Śląskiej, a Masterem – Piotr Sonnenberg z Luzina.

(EPE)

Uczestnicy XIII Mistrzostw Polski w Piłce Siatkowej Pracowników Samorządowych.
Fot. Archiwum MOKSiR w Redzie

Konferencja w Poznaniu

O kulturze w kryzysie

Instytucje kultury w czasach kryzysu – to tytuł konferencji, na którą 20 i 21 maja zaprasza Instytut Kulturoznawstwa Uniwersytetu im A. Mickiewicza, Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego oraz Fundacja Kultury. Współorganizatorami konferencji są Związek Miast Polskich oraz Urząd Miasta Poznania, a patronat nad spotkaniem objął Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego Bogdan Zdrojewski.

Ogólnopolska Konferencja Instytucje Kultury w czasach kryzysu będzie swoistym kulturalnym forum samorządowym. Udział w konferencji w roli prelegentów potwierdzili wybitni eksperci, a także wielu samorządowców, którzy wezmą udział w dyskusjach. Zaprezentują dobre praktyki i nowoczesne podejście do zarządzania w obszarze kultury. Konferencja jest adresowana głównie do organizatorów instytucji kultury – samorządów, ale też do zarządzających instytucjami kultury. Jej celem jest między innymi przedstawienie koncepcji związanych z prowadzonymi na zlecenie Ministerstwa badaniami i opiniami ekspertów.

W spotkaniu wezmą więc udział samorządowcy z całej Polski, dyrektorzy departamentów i wydziałów kultury w samorządach, dyrektorzy instytucji kultury, osoby prowadzące badania w obszarze polityki kulturalnej oraz przedstawiciele organizacji III sektora i przemysłów kultury.

Czy samorządy radzą sobie z prowadzeniem instytucji kultury w sposób efektywny i zgodny z ich zadaniami statutowymi? Czy statuty i organizacja instytucji są adekwatne do rozwoju nowoczesnego społeczeństwa obywatelskiego, czy odpowiadają na potrzeby konkurowania w skali międzynarodowej i prowadzenia nowoczesnych form edukacji kulturalnej? Wreszcie, czy samorządy stawiają instytucjom kultury zadania związane z rozwojem cywilizacyjnym regionów, najwyższą jakością działań? Czy obecny model funkcjonowania artystycznych instytucji kultury, z ich etatyzmem i niskimi pensjami, brakiem wewnętrznej konkurencji, ale i niechęcią „załogi" – etatowych artystów do wprowadzania systemów motywacyjnych, z tzw. normą zero, nie jest ostatnim bastionem pożegnanego w 1989 r. systemu społeczno-gospodarczego? Czy wreszcie samorządom nie brakuje odwagi i ambicji do tworzenia nowej jakości w instytucjach kultury, które pochłaniają większość samorządowych środków na kulturę? Czy widzą w kulturze czynnik rozwoju nie tylko społecznego, ale także gospodarczego? – to pytania, na które będą próbowali odpowiedzieć uczestnicy poznańskiej konferencji.

(EPE)

URBACT II – cz. 3

Wzmacnianie spójności społecznej

Kontynuujemy prezentację projektów zatwierdzonych do realizacji przez Sekretariat i Komitet Monitorujący programu URBACT. Opisy są oparte na informacjach dostarczonych przez liderów każdego z projektów.

Dzisiaj przedstawiamy projekty z priorytetu Integracja społeczna i zarządzanie:

ACTIVE A.G.E.
(wpływ zmian demograficznych na miasta)

Zmiany demograficzne wpływają na niemal wszystkie ważne politycznie obszary życia w mieście. Starzenie się społeczeństwa będzie miało głęboki socjoekonomiczny wpływ przez następne dwie dekady. Będzie on różny w poszczególnych miastach i regionach. Jednakże wpływ ten będzie odczuwalny w każdej niemalże sferze życia: na rynku pracy, w systemie opieki społecznej i zdrowotnej, w infrastrukturze, planowaniu przestrzennym, edukacji i finansach.

Ten projekt służy wymianie doświadczeń pomiędzy miastami, których populacja się starzeje – aby stworzyć zasoby i wypracować dobre praktyki – i pomóc im wdrożyć zintegrowane podejście do tej kwestii.

Podtematy:

– Wiek i gospodarka: identyfikacja przeszkód i szans związanych z rynkiem pracy. Projekt skupi się na czynnikach wpływających na popytową i podażową stronę rynku pracy, ze szczególnym uwzględnieniem udziału starszych pracowników: zatrzymanie miejsc i jakości ich pracy na rynku, nowe miejsca pracy, adaptacja i ponowne wejście na rynek.

– Wiek i usługi opiekuńcze: odpowiadające na nowe zapotrzebowanie na opiekę długoterminową i usługi domowe, jak również sposoby finansowania niezależnego życia.

– Wiek i brak bezpieczeństwa: zintegrowane podejście do starzenia się społeczeństwa i wykluczenia społecznego; podejmuje takie tematy, jak: starsi ludzie w warunkach biedy, mieszkalnictwo, życie społeczne seniorów oraz aktywni mieszkańcy.

BUILDING HEALTHY COMMUNITIES

Zdrowa populacja jest warunkiem niezbędnym dla produktywności i powodzenia działań gospodarczych. Celem projektu jest kapitalizacja wiedzy i doświadczeń związanych z czynnikami miejskimi wpływającymi na zdrowie.

Ocena wpływu na zdrowie – *health impact assessment* (HIA)

HIA jest próbą wpływu na proces podejmowania decyzji i zarządzania miastem, biorąc pod uwagę wszystkie determinanty zdrowia, walcząc z nierównością i zwiększając jego znaczenie. HIA oferuje metodologię włączającą kwestie zdrowotne w zintegrowane plany rozwoju miejskiego.

Aktywne starzenie się

Prognozy pokazują, że jeśli ludzie mogą pozostać w dobrym zdrowiu żyjąc dłużej, może to o połowę zredukować zwiększające się koszty leczenia i opieki zdrowotnej. Zdrowe starzenie się musi być wspierane przez działania promujące zdrowie i profilaktykę chorób trwającą całe życie poprzez przeciwdziałania kluczowym kwestiom: niewłaściwemu odżywianiu się, spożywaniu alkoholu i używaniu narkotyków, wypadkom drogowym oraz wypadkom w domach.

Wykorzystanie funduszy strukturalnych w rozwoju „korzyści zdrowotnych"

Zdrowie jest jednym z priorytetów zidentyfikowanych w „wymiarze miejskim" polityki spójności. Omawiany projekt również skupi się na wymianie doświadczeń w rozwoju „korzyści zdrowotnych" z wykorzystaniem środków z funduszy strukturalnych.

Zdrowe miejsca/otoczenie

Badanie związków pomiędzy zdrowiem i otoczeniem wymaga przestudiowania nie tylko, w jaki sposób na zdrowie wpływają bezpośrednie czynniki patologiczne, ale również należy zbadać oddziaływanie szeroko pojętych czynników fizycznego i społecznego otoczenia mieszkańców.

CITYREGION.NET
(rola miast w zintegrowanym rozwoju regionalnym)

Rozprzestrzenianie się miast pozostaje dominującym trendem w europejskim rozwoju przestrzennym. Miasta funkcjonują jako motory rozwoju społecznego i gospodarczego i są kluczowym elementem wspólnego zintegrowanego planowania. Są również podstawowym usługodawcą dla całego regionu.

Według uczestników projektu równoległy rozwój miejski i planowanie przestrzenne oraz zintegrowany rozwój obszarów otaczających miasta są najbardziej istotnymi kwestiami.

Krajowy Punkt Kontaktowy Programu URBACT II

Pod koniec lutego ogłoszono długo wyczekiwany konkurs na Krajowe Punkty Kontaktowe Programu URBACT II. Konkurs miał formę przetargu nieograniczonego, ogłoszonego przez Delegation Interministerielle a la Ville we Francji.

Dla każdego z 29 krajów przygotowano wymagane dokumenty. Polska znalazła się w obszarze 21.

Związek Miast Polskich do tego konkursu zgłosił się w ścisłej współpracy ze Śląskim Związkiem Gmin i Powiatów oraz Instytutem Rozwoju Miast z Krakowa. Takie „konsorcjum" pozwoliło w optymalny sposób połączyć kompetencje i kontakty wszystkich partnerów z ich wiedzą merytoryczną i specyfiką pracy.

Dokumenty na konkurs wysłano 9 kwietnia, zgodnie z wymogiem postawionym przez zamawiającego. W ofercie trzech partnerów zawarto m.in.: rozpowszechnianie informacji o Programie URBACT II na stronach internetowych i podczas różnych wydarzeń organizowanych przez partnerów, prowadzenie stałego monitoringu tematyki zintegrowanego rozwoju miejskiego w ramach prowadzonej działalności, przygotowywanie informacji na temat szeroko pojętych kwestii miejskich dla Sekretariatu URBACT II oraz promowanie udziału polskich miast w sieciach tematycznych i grupach roboczych Programu.

O wynikach konkursu poinformujemy w najbliższym wydaniu „Samorządu Miejskiego".

ANNA NADOLNA

Jako rezultat prac nad tymi problemami, gminy otaczające miasta powinny być aktywnie włączane w proces generalnego rozwoju i planowania miejskiego w przyszłości.

Dlatego też ten projekt ma na celu zdefiniowanie wspólnych strategii w przygotowywaniu „planów rozwoju dla miast i ich otoczenia" włączając w to nie tylko czynniki strategiczne, lecz również poprzez wdrażanie konkretnych projektów pilotażowych.

Główne problemy:

– polityki planowania przestrzennego i instrumenty zintegrowanego planowania miejskiego/regionalnego

– zdefiniowanie nowych instrumentów finansowych dla wspierania i realizacji zróżnicowanych zadań i projektów dla dobra społeczności

– identyfikacja sprawdzonych struktur regionalnych jako bazy dla współpracy miasto–okolice

– zapewnienie udziału odpowiednich partnerów poprzez przedefiniowanie kryteriów dla zintegrowanego rozwoju regionalnego

– poprawa kompetencji i możliwości partnerów politycznych i odpowiednich podmiotów we wdrażaniu zintegrowanych planów rozwoju miejskiego.

CoNet (spójność społeczna w osiedlach)

Generalną ideą projektu jest ciągłe uczenie się zintegrowanego podejścia do wzmacniania spójności społecznej w osiedlach i wdrażanie tej wiedzy poprzez innowacyjne projekty lokalne – szczególnie na polach życia społeczności lokalnych, zatrudnienia/ekonomii oraz edukacji.

Podejście zintegrowane ma o wiele większy wpływ na poprawę sytuacji niż projekty tradycyjne i sektorowe. Jest na nie wielkie zapotrzebowanie – szczególnie w obszarach rozpatrywanych przez sieć CoNet.

Segregacja społeczna i polaryzacja rosną, nawet w bogatych miastach Europy – pomimo że bardzo dużo zrobiono, aby poprawić warunki życia w obszarach zdegradowanych i zwiększyć szanse ich mieszkańców.

W każdym mieście biorącym udział w projekcie wiedza o nowych sposobach zarządzania, związanych ze zintegrowanym podejściem i ich wpływ na wzmacnianie spójności społecznej w obszarach zdegradowanych, będzie pogłębiona i wdrożona w praktyce poprzez Lokalne Plany Działania. W działania te będzie zaangażowany szeroki zakres partnerów – tworzących Lokalną Grupę Wsparcia: od władz lokalnych, regionalnych lub nawet narodowych poprzez podmioty gospodarcze i mieszkańców osiedli.

ANNA NADOLNA

Zgromadzenie Ogólne CEMR

Europa wobec kryzysu

Przez trzy dni, 22–24 kwietnia br., w szwedzkim Malmö odbywało się XXIV Zgromadzenie Ogólne Rady Gmin i Regionów Europy (CEMR). W spotkaniu wzięli udział lokalni oraz regionalni liderzy samorządów z całej Europy, a także spoza niej, eksperci, przedstawiciele instytucji UE oraz partnerzy, którzy wspólnie debatowali nad kwestiami dotyczącymi Europy.

Zgromadzenie Ogólne CEMR miało stać się w założeniu organizatorów okazją do zastanowienia się nad sprawami dotyczącymi Europy, które bezpośrednio dotyczą także polskich miast i regionów. Najbardziej gorące obecnie tematy to rozwój usług publicznych, zmiany klimatyczne i energia, rozwój ekonomiczny i środowisko, a także stan demokracji lokalnej. Uczestnicy spotkania debatowali też m.in. nad kwestią: czy europejskie miasta i regiony gotowe są na to, co przyniesie przyszłość i czy samorządowcy gotowi są na obecne i przyszłe wyzwania?

Do szwedzkiego Malmö przyjechało prawie tysiąc samorządowców z całej Europy. Podczas sesji otwierającej Zgromadzenie były prezydent CEMR, a obecnie przewodniczący Konwencji do spraw przyszłości Europy, Valéry Giscard d'Estaing, mówiąc o przyszłości Unii Europejskiej, zwrócił uwagę na kwestię kryzysu ekonomicznego oraz na ostatnie instytucjonalne zmiany w UE, także Strategię Lizbońską.

W Malmö zaprezentowano trzy raporty przygotowane wcześniej we współpracy z sekcjami CEMR z różnych krajów. Pierwszy z nich pokazywał wpływ kryzysu gospodarczego na samorządy. Drugi z raportów, skupiając się na zmianach w lokalnych i regionalnych strukturach europejskich, dał ogólny pogląd na ich obecną sytuację. Trzeci z dokumentów dotyczy zachodnich państw bałkańskich i stosunku ich obywateli do władz lokalnych.

Rada Gmin i Regionów Europy przyjęła ponadto w Szwecji manifest na temat wyborów do Parlamentu Europejskiego skierowany do władz lokalnych i regionalnych oraz do samego parlamentu. W dokumencie znalazła się lista kluczowych dla samorządów zagadnień, takich jak np. usługi publiczne, zrównoważony rozwój, kryzys gospodarczy czy kwestie wykluczenia społecznego. W deklaracji końcowej Zgromadzenia zatytułowanej „Gotowi na przyszłość? Przygotowania europejskich samorządów lokalnych i regionalnych" delegaci ponowili swoje zobowiązanie do przystosowania i rozwijania usług publicznych, tak by mogły one sprostać wyzwaniom – zarówno w perspektywie krótko-, jak i długoterminowej – oraz by samorządy Europy faktycznie były „gotowe na przyszłość", współpracując z władzami na szczeblu europejskim i krajowym.

Podczas szwedzkiego spotkania zapadła decyzja, gdzie odbędzie się kolejne Zgromadzenie Ogólne CEMR. O przywilej ten ubiegały się Ateny i Kadyks. Większość członków Komitetu Politycznego Rady poparła hiszpańską kandydaturę.

Zgromadzenie Ogólne Rady Gmin i Regionów Europy (CEMR) odbywa się co trzy lata. W roku 2003 samorządowcy z całej Europy gościli w Poznaniu. To prestiżowe wydarzenie międzynarodowe ściągnęło do Polski około 900 gości z 26 krajów, między innymi kilkuset burmistrzów i prezydentów oraz przedstawicieli krajowych i międzynarodowych organizacji samorządowych.

Rada Gmin i Regionów Europy (CEMR) została założona w 1951 roku. Zrzesza związki lokalnych oraz regionalnych samorządów z ponad 35 państw. W Polsce do Rady należy Związek Miast Polskich i Związek Powiatów Polskich.

Jednym z jej priorytetów jest wpływ na ustawodawstwo europejskie. Głównym zadaniem Rady są działania na rzecz promowania lokalnej i regionalnej demokracji w Europie oraz wkładu władz lokalnych i regionalnych w kształtowanie europejskiego systemu prawnego.

(EPE)

650-lecie Dolska

Miasteczko z flotyllą i winnicami

Dolsk jest jednym z najmniejszych miasteczek w województwie wielkopolskim, liczy bowiem niewiele ponad 1,5 tys. mieszkańców. Leży w dolinie na przesmyku między jeziorami: Dolskim Wielkim i Dolskim Małym przy drodze Poznań – Rawicz.

Nazwa miejscowości związana jest z jej położeniem – w obniżeniu terenu, w dole. Pierwsza nazwa notowana w 1136 r. brzmiała Dolsko. Liczne znaleziska archeologiczne z wczesnego średniowiecza świadczą, że rejon Dolska był intensywnie zasiedlany.

Jego początków być może należy szukać przy brzegu jeziora Dolskiego Małego, gdzie do XIX wieku znajdowały się ślady grodziska. Na przełomie XI i XII wieku powstała tu osada targowa na ważnym szlaku handlowym z Poznania na Śląsk.

Pierwszy raz wspomina o niej bulla gnieźnieńska papieża Innocentego II z 1136 r., jako o posiadłości arcybiskupów gnieźnieńskich. Prawa miejskie, średzkie Dolsk otrzymał 28 stycznia 1359 r. z przywileju króla Kazimierza Wielkiego. Od połowy XIII wieku do 1798 r. należał do biskupów poznańskich i był ośrodkiem

Zabytkowa oficyna pałacu biskupiego w Dolsku, aktualnie, siedziba SP im. Janusza Kusocińskiego.
Fot. Archiwum UM

Wydarzenia bez precedensu

20 lat po rewolucji

Rozmowa z Henrykiem Litką, burmistrzem Dolska

■ **Dolsk obchodzi w tym roku 650-lecie nadania praw miejskich. Czy to ważna data dla mieszkańców?**

– Myślę, że jest bardzo ważną datą dla mieszkańców. Wnioskuję to choćby z tego, że kiedy inaugurowaliśmy obchody 650-lecia w noc sylwestrową – ponieważ cały rok jest rokiem jubileuszowym – mieszkańcy stawili się tłumnie na rynku, co jest potwierdzeniem tego, że zależy im na tej dacie, że się z nią utożsamiają i będą brać udział we wszystkich imprezach z tej okazji. Do tej pory nie organizowaliśmy nigdy sylwestra na rynku i tak liczna frekwencja bardzo nas wszystkich pozytywnie zaskoczyła.

■ **Jak świętujecie ten jubileusz?**

– Wśród uroczystości jubileuszowych jest kilka ważnych dat i wydarzeń. 28 stycznia zorganizowaliśmy dużą wieczornicę poświęconą nadaniu praw miejskich, gdyż dokładnie w tym dniu przypadała rocznica, kiedy król Kazimierz podpisał akt lokacyjny. Młodzież gimnazjalna przedstawiła inscenizację, jak mogło wyglądać przed laty wręczenie aktu nominacyjnego. W weekend majowy zorganizowaliśmy imprezy kulturalne, głównie z udziałem naszych dzieci szkolnych i przedszkolnych na scenie zewnętrznej. Podstawowe uroczystości zaplanowaliśmy na ostatnie dwa tygodnie czerwca – najpierw młodzież kolorowym korowodem przemaszeruje ulicami miasta, pokazując swoje wyobrażenia o 650-leciu i jednocześnie witając wakacje. 26 czerwca na uroczystej sesji spotkamy się z zaproszonymi gośćmi, wysłuchamy referatu znakomitego wielkopolskiego historyka, prof. Waldemara Łazuki na temat historii naszego miasteczka. Wręczymy odznakę honorową mieszkańcom, wysłuchamy wystąpień gości, m.in. marszałka województwa wielkopolskiego, który objął honorowy patronat nad naszymi obchodami i wojewody wielkopolskiego, a także wielu naszych sąsiadów z okolicznych miast. Nadamy też sztandar naszemu kołu myśliwskiemu, które wieczorem z tej okazji organizuje piknik myśliwski dla wszystkich mieszkańców. Natomiast w sobotę i niedzielę będą imprezy rekreacyjno-sportowe, głównie związane z „wiankami", które w Dolsku organizujemy od kilkudziesięciu lat. W tym roku wydarzenie to będzie miało znacznie bogatszą oprawę. W sobotę też bractwo kurkowe, które się włączyło w obchody jubileuszu, będzie przyjmować gości z całej Polski na konkursie strzeleckim.

Podczas tego weekendu będziemy gospodarzami wielkiego wydarzenia sportowego, mianowicie mistrzostw Polski w kolarstwie szosowym we wszystkich konkurencjach – kobiet, mężczyzn, młodzików i seniorów. Jest to wydarzenie naprawdę bez precedensu i znakomita okazja do promowania naszego miasta, jako że kolarstwo szosowe jest ulubioną dziedziną sportu wielu Polaków, a Dolsk jest głównym organizatorem tych mistrzostw. W lipcu organizujemy rajd śladami miast, którym Kazimierz Wielki nadał prawa miejskie. Uczestnicy po drodze będą promować nasze 650-lecie, pokonując kilkaset kilometrów. We wrześniu z kolei będziemy gościć arcybiskupa Stanisława Gądeckiego, który z okazji jubileuszu odprawi mszę św. w intencji mieszkańców, w dzień naszego patrona – św. Michała Archanioła. Następnego dnia odbędzie konferencja naukowa poświęcona miastom, którym patronuje, bądź w jakikolwiek sposób jest dla nich ważny – św. Michał. Jest ich co najmniej kilkanaście. Głównym organizatorem spotka-

klucza ich majątków. W mieście znajdował się dwór biskupi wzmiankowany już w 1293 r., rozbudowany w XVIII wieku. Dwór szczególnie wyróżniany przez biskupa Teodora Kazimierza Czartoryskiego posiadał flotyllę na jeziorze oraz winnice na wzgórzach. W Dolsku w 1866 r. powstało pierwsze w Wielkopolsce Kółko Rolnicze.

Miasto do dziś zachowało dawny małomiasteczkowy układ urbanistyczny z rynkiem przeciętym starym szlakiem handlowym i przedmieściami na stokach wzniesień. Panoramę miasteczka można podziwiać z punktu widokowego usytuowanego na północnym wzgórzu morenowym. A jest co podziwiać, bo wizerunek miasta zmienia się systematycznie – w końcowej fazie znalazły się prace w zakresie uregulowania gospodarki wodno-ściekowej, przeprowadzono też gazyfikację miejscowości. W ostatnich kilkunastu latach powstał nowy budynek gimnazjum i sala gimnastyczna, nową siedzibę zyskał też bank spółdzielczy. Miejscowa izba pamięci ulokowała swe zbiory w nowych pomieszczeniach. W budynku dolskiej plebanii odrestaurowane zostały stare, przepiękne freski. Powstają osiedla przy ul. Polnej i ul. Podrzekta, przy której działa nowoczesny ośrodek szkoleniowo-wypoczynkowy Villa Natura. ■

Dolsk z lotu ptaka. *Fot. Archiwum UM*

nia będzie Związek Miast Polskich, przy naszej oczywiście pomocy. Będzie to również wydarzenie bez precedensu w naszej małej miejscowości – będziemy gościć burmistrzów i prezydentów z całej Polski. Obchody zakończymy jak zaczynaliśmy, a więc sylwestrem na rynku, gdzie pożegnamy rok jubileuszowy.

■ **W tym roku jest też jubileusz 20-lecia przemian demokratycznych, a Pan od początku pełni funkcję burmistrza Dolska. Jak z tej perspektywy postrzega Pan zmiany w miasteczku?**

– Rzeczywiście jestem burmistrzem od 20 czerwca 1990 r. Wtedy w naszym miasteczku praktycznie nie mieliśmy mediów. Przyszło nam samorządowcom wszystko doprowadzać, zakładać, podłączać, od wodociągów począwszy, przez telefonizację całej gminy. Oczywiście podłączyliśmy wszystkich mieszkańców, którzy tylko chcieli mieć telefon stacjonarny w domu. To było na ówczesne czasy wielkim ewenementem. Dziś patrząc przez pryzmat telefonii komórkowej mamy zmieniony obraz, ale wtedy był jeden telefon na sołectwo i pewno z 30 telefonów w Dolsku. To była rewolucja! Wybudowaliśmy też wysypisko odpadów komunalnych jako jedni z pierwszych i przystąpiliśmy do budowy kanalizacji i zbudowania oczyszczalni ścieków. To dziś oczywiście już działa, teraz prowadzimy kanalizację wsi poprzez dwojakiego rodzaju działania: dopłacamy do oczyszczalni przydomowych, tam gdzie nie będzie kanalizacji klasycznej i budujemy kanalizację w większych wioskach naszej gminy. I rzecz na miarę naszych czasów – chcemy ją w ciągu trzech, czterech lat zakończyć. Wcześniej, w 2005 i 2006 r. doprowadziliśmy gaz do Dolska i większych miejscowości naszej gminy, dzięki czemu nie kopcimy już w atmosferę. Te media, których brakowało w latach 90., praktycznie są już pod ziemią i duże środki zaczynamy przeznaczać na – poza kanalizacją – drogi i chodniki. W tym roku wspólnie ze starostwem powiatowym w Śremie budujemy prawie 3-kilometrowy odcinek drogi Drzonek – Wieszczyczyn, i robimy ulicę Śremskie Przedmieście. Najważniejsza jednak inwestycja, na którą bardzo czekamy, to rozpoczynająca się jesienią br. przebudowa biegnącej przez Dolsk drogi 434. Na prawie 30-kilometrowym odcinku od Śremu do Rawicza będzie ona porządnie wyremontowana, ze ścieżkami rowerowymi i chodnikami – za środki unijne i marszałkowskie. W tym roku w ramach programu „Orlik" przystąpiliśmy do realizacji kolejnego boiska, mamy też komplet dokumentów dotyczących modernizacji plaży miejskiej, parku, dużego parkingu w centrum Dolska i wreszcie punktu widokowego. Ma to poprawić walory turystyczne naszej gminy – chcemy skorzystać ze środków europejskich. Nasze miasto wchodzi w jezioro czy też może jezioro wchodzi w miasto, więc chcemy wykorzystać to niezwykłe usytuowanie i podnieść standard wszystkich obiektów nad jeziorem.

■ **Dolsk staje się coraz bardziej turystyczną miejscowością, prawda?**

– W okolicy mamy aż 10 jezior o powierzchni 600 ha, myślę że ich urok jest niesamowity, gdyż leżą między polodowcowymi wzniesieniami morenowymi, więc teren jest trochę pofalowany, pagórkowaty. Myślę, że musimy skorzystać z kierunków rozwoju Dolska wyznaczonych przez samą naturę i traktować turystykę i rekreację jako dobro, z którego należy czerpać – wszyscy mieszkańcy i budżet gminy także.

■ **Dolsk współpracuje z wieloma związkami gmin i stowarzyszeń. Czy to się opłaca?**

– Zawsze tak jest, że duży może więcej, nie ja to odkryłem. My się wpisujemy w działalność takich organizacji, jak Unia Gospodarcza Regionu Śremskiego, Związek Międzygminny „Centrum Zagospodarowania Odpadów – Selekt", Stowarzyszenie Gmin Nadobrzańskich, Samorządowy Fundusz Poręczeń Kredytowych w Gostyniu czy Międzygminny Związek Turystyczny „Wielkopolska Gościna" (znakomicie prosperująca organizacja, dzięki której możemy skorzystać dodatkowo z funduszy Leadera na rewitalizację naszego rynku), nie mówiąc już o ZMP czy ZGW RP. Wchodzimy do nich po to, by razem wykonywać pewne zadania. Myślę, że im więcej nas jest w danej organizacji, tym większa jej siła. W naszej gminie dobrze to rozumiemy i staramy się w wielu przypadkach działać wspólnym frontem. To się opłaca, bo za stosunkowo niewielkie składki mamy to, czego byśmy sami nie osiągnęli za podobne pieniądze.

■ **Dziękuję za rozmowę.**

Materiały o Dolsku przygotowała
HANNA HENDRYSIAK

VI OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA

„Public Relations i komunikacja społeczna w samorządzie: PR w kryzysie – kryzys w PR”

Kraśnik, 3–5 czerwca 2009 r.

3 czerwca (środa)

Wiesław Gałązka (Uniwersytet Wrocławski) „Tuning wizerunku polityka”

Piotr Lignar (Lignar PR) „Kryzys niejedno ma imię”

Urszula Podraza (Wenecja PR) „Straszne słowo na «k» – jak komunikować się w trudnych czasach” (*wykład*)

Marek Skała (Megalit Instytut Szkoleń) „Jak kreować wizerunek w trudnych czasach” (*warsztat*)

Łukasz Jakubiak (E-PR) „Nowoczesne technologie Web 2.0 w służbie PR samorządowego” (*warsztat*)

4 czerwca (czwartek)

Adam Nowak (Urząd Miasta Ruda Śląska) „Rzecznik w cyberprzestrzeni”

Wojciech Jabłoński (Uniwersytet Warszawski) „Kreowanie informacji (spin doctoring) jako zasadniczy element procesu nawiązywania i utrzymywania współpracy z mediami (media relations)”

Wojciech Jabłoński „Efektywna komunikacja na linii organizacja – media w sytuacji kryzysowej” (*warsztat*)

Piotr Lignar „Jak zachować twarz? Strategia i taktyka wychodzenia z kryzysu reputacji” (*warsztat*)

Włodzimierz Głodowski (Uniwersytet Warszawski) „Kryzys w firmie i sposoby reagowania w czasie kryzysu” (*wykład*)

Wojciech Budzyński „Działania w kryzysie, kryzys w działaniach” (*wykład*)

5 czerwca (piątek)

Włodzimierz Głodowski „Kryzys w firmie i sposoby reagowania w czasie kryzysu – ćwiczenia praktyczne” (*warsztat*)

Wojciech Budzyński „Działania w kryzysie, kryzys w działaniach” (warsztat)

Więcej www.krasnik.pl

Związek Miast Polskich

Wkładka „Samorząd Miejski” – stały dodatek do „Gazety Samorządu i Administracji”.
Wydawca – Związek Miast Polskich; ul. Robocza 46 a, 61-517 Poznań. Wkładkę redaguje zespół w składzie: Ewa Parchimowicz – red. nacz., Joanna Proniewicz, Hanna Hendrysiak.
Adres redakcji: ul. Robocza 46a, 61-517 Poznań, tel. 0-61 63 350 54, fax 0-61 63 350 60, www.miasta-polskie.pl/sm.html, e-mail: redakcja@zmp.poznan.pl.
Druk: Pracownia Wydawniczo-Poligraficzna TED

gazeta samorządu i administracji
gospodarka prawo finanse